

Datum van
inontvangstneming

:

13/02/2026

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-795/25 – 1

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Zaak C-795/25

Datum van indiening:

4 december 2025

Verwijzende rechter:

Višje sodišče v Mariboru (Slovenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 november 2025

Verzoekende partij:

TM

Verwerende partij:

OTP banka d.d.

[OMISSIS]

BESCHIKKING

De Višje sodišče v Mariboru (rechter in tweede aanleg Maribor, Slovenië) doet uitspraak

in de civielrechtelijke procedure die verzoeker, **TM** [OMISSIS], heeft ingesteld tegen verweerster, **OTP banka d.d.** [OMISSIS],

betreffende het **verzoek tot nietigverklaring van een kredietovereenkomst en betalingen,**

op het door **verweerster ingestelde hoger beroep** tegen het vonnis van de Okrožno sodišče v Mariboru (rechter in eerste aanleg Maribor, Slovenië) van 6 november 2024,

[OMISSIS]

EN GEEFT DE VOLGENDE BESLISSING:

I. Het Hof van Justitie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1. Moeten artikel 3, lid 1, van richtlijn [93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten] en de uitlegging van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende de beoordelingscriteria voor het vereiste van een ‚aanzienlijke verstoring van het evenwicht‘ in een contractueel beding dat het wisselkoers- en renterisico volledig en zonder beperking op de consument afwentelt, aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een rechterlijke uitlegging van het nationale recht volgens welke een dergelijk beding niet oneerlijk wordt verklaard indien dit risico zich niet in die zin heeft verwezenlijkt dat de consument de bank een totaalbedrag moet terugbetalen dat hoger is dan het bedrag dat hij bij het sluiten van de overeenkomst, op grond van de gegevens die hem op dat moment bekend waren, had kunnen verwachten en berekenen?

2. Moeten artikel 3, lid 1, van richtlijn [93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten] en het arrest het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak C-405/21 aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling op grond waarvan een contractueel beding dat het wisselkoers- en renterisico volledig en zonder beperking op de consument afwentelt, uitsluitend op basis van de door het Hof Justitie van de Europese Unie geformuleerde criteria ter invulling van het vereiste van ‚goede trouw‘ als oneerlijk wordt aangemerkt?”

II. De behandeling van het hoofdgeding wordt geschorst in afwachting van de beslissing van het Hof van Justitie.

MOTIVERING:

- 1 De verwijzende rechter (de rechter in tweede aanleg) beslist in het geding tussen de voornoemde partijen over het hoger beroep dat verweerster heeft ingesteld tegen het vonnis van de rechter in eerste aanleg.

Feiten

- 2 Op 15 januari 2020 heeft verzoeker een geding ingesteld tegen verweerster [OMISSIS]. De rechter in eerste aanleg heeft de vorderingen van verzoeker toegewezen; hij heeft de twee kredietovereenkomsten alsmede de notariële akte nietig verklaard, en daarnaast de vordering tot betaling toegewezen en verweerster veroordeeld om verzoeker 56 058,43 EUR en 13 045,02 EUR te betalen, beide bedragen vermeerderd met wettelijke verpagingsrente [OMISSIS]. Hij heeft alleen een deel van de vordering betreffende de wettelijke verpagingsrente afgewezen [OMISSIS], maar tegen die beslissing is verzoeker niet opgekomen.

- 3 Beide kredietovereenkomsten hadden betrekking op een vastgoedlening, en beide overeenkomsten bevatten een wisselkoersbeding. Op grond van de eerste kredietovereenkomst (Krediet I) heeft verweerster aan verzoeker een krediet toegekend van 117 007,20 Zwitserse frank (CHF), dat tegen de aankoopkoers van de bank van 24 september 2008 overeenkwam met 72 000,00 EUR. Daarbij is een rentevoet overeengekomen van 6M LIBOR-CHF (2,8925 %) + 2,70 %, met een looptijd van 300 maanden (einddatum 30 november 2033). Op de datum waarop de overeenkomst is gesloten was een indicatief maandbedrag vastgesteld van 728,70 CHF. Op grond van de tweede kredietovereenkomst (Krediet II) heeft verweerster aan verzoeker een krediet toegekend van 29 545,20 CHF, dat tegen de aankoopkoers van de bank op 24 september 2008 overeenkwam met 18 000,00 EUR. Daarbij is een rentevoet overeengekomen van 6M LIBOR-CHF (2,9358 %) + 2,70 %, met een looptijd van 120 maanden (einddatum 30 september 2018). Op de datum waarop de overeenkomst is gesloten is een indicatief maandbedrag vastgesteld van 322,77 CHF, wat tegen de aankoopkoers van de bank op 24 september 2008 overeenkwam met 210,10 EUR. Met betrekking tot deze overeenkomst is op 30 maart 2010 een addendum ondertekend waarin de contractpartijen overeenkwamen het bedrag van de hoofdsom van het krediet te wijzigen van 29 545,20 CHF naar 30 337,94 CHF, de nieuwe einddatum is vastgesteld op 30 september 2018, en het maandbedrag is verhoogd van 288,54 CHF naar 296,58 CHF.

In beide overeenkomsten was gespecificeerd dat de werkelijke waarde van het krediet in stand zou worden houden door middel van een wisselkoersbeding (CHF) [OMISSIS]. In beide overeenkomsten was voorts bepaald dat het bedrag van de maandelijkse termijnen werd vastgesteld op basis van het bedrag van het opgenomen krediet, de contractuele LIBOR, de marge op de LIBOR en de overeengekomen aflossingstermijn, en tweemaal per jaar kon worden gewijzigd [OMISSIS]. De kredietnemer heeft zich ertoe verbonden de verschuldigde maandelijkse termijnen in EUR te betalen tegen de op de datum van betaling geldende wisselkoers van de bank. Voorts was overeengekomen dat de regelmatige aflossing van het krediet werd gewaarborgd door een administratieve beperking op het persoonlijke inkomen van de verzoeker, wat inhield dat de termijnen door zijn werkgever werden betaald, in EUR, tegen de overeengekomen rentevoet (in artikel 7 van Krediet I is de werkgever uitdrukkelijk vermeld, in artikel 10 van Krediet II niet).

- 4 Verzoeker heeft tijdens de procedure [OMISSIS] verklaard dat hij Krediet I op 15 juni 2017 vervroegd heeft afgelost. Van 24 september 2008 tot en met 15 mei 2017 heeft hij verweerster in totaal 128 058,43 EUR betaald, „ofwel 56 058,43 EUR meer dan hij van verweerster op deze grond heeft ontvangen (72 000,00 EUR)”. Met betrekking tot Krediet II heeft hij verklaard dat hij verweerster van 24 september 2008 tot en met 29 januari 2016 in totaal 31 045,02 EUR heeft betaald, „ofwel 13 045,02 EUR meer dan hij van de verweerster op deze grond heeft ontvangen (18 000,00 EUR)”. Ook dit Krediet II is vervroegd afgelost [OMISSIS].
- 5 Ter motivering van zijn beslissing heeft de rechter in eerste aanleg verklaard dat verweerster zijns inziens niet te goeder trouw heeft gehandeld, en de overeenkomsten bijgevolg nietig zijn (punt 47). De contractuele bedingen die in beide overeenkomsten nietig zijn verklaard, zijn die op grond waarvan: „[...] **het wisselkoers- en renterisico uitsluitend voor rekening van verzoeker kwam, aangezien hij, als zwakkere partij, niet afzonderlijk over dit contractuele beding had kunnen onderhandelen**” (punt 39 van de motivering). De beslissing is gebaseerd op de uitlegging van het nationale recht, met name de bepalingen van de wet op de consumentenbescherming die van kracht was op het tijdstip waarop beide overeenkomsten zijn gesloten¹, te weten de artikelen 22², 23³ en 24, lid 1⁴.

Bepalingen van nationaal recht

- 6 [OMISSIS]

¹ De Zakon o varstvu potrošnikov, Uradni list RS, nr. 815/1998, zoals gewijzigd, die van kracht was van 28 maart 1998 tot en met 25 oktober 2022.

² (1) In deze wet worden alle door de onderneming vastgestelde bestanddelen van de overeenkomst als contractvoorwaarden beschouwd, met name die welke zijn vastgelegd in een standaardovereenkomst of algemene voorwaarden waarnaar in de overeenkomst wordt verwezen. (2) De contractvoorwaarden zijn alleen bindend voor de consument als hij deze vóór het sluiten van de overeenkomst volledig heeft gelezen. (3) De consument wordt geacht kennis te hebben genomen van de volledige tekst van de contractvoorwaarden indien de onderneming hem daarover uitdrukkelijk heeft ingelicht en deze voorwaarden gemakkelijk toegankelijk waren. (4) De in lid 1 van dit artikel bedoelde contractvoorwaarden moeten duidelijk en begrijpelijk zijn. (5) Onduidelijke bepalingen moeten worden uitgelegd in het voordeel van de consument.

³ (1) Een ondernemer mag geen contractuele bedingen opleggen die oneerlijk zijn voor de consument. (2) De in het vorige lid bedoelde contractuele bedingen zijn nietig.”

⁴ 1. Bedingen in een overeenkomst worden als oneerlijk beschouwd indien zij: | – | het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoren, of | – | ertoe leiden dat de uitvoering van de overeenkomst zonder gegronde reden nadelig is voor de consument, of | – | aldus zijn opgesteld dat de uitvoering van de overeenkomst aanzienlijk afwijkt van hetgeen de consument redelijkerwijs mocht verwachten, of | – | in strijd zijn met het beginsel van correctheid en eerlijkheid.

- 7 Op het tijdstip van sluiting van de twee kredietovereenkomsten was op de voorwaarden voor oneerlijke bedingen geregeld de speciale wet **Zakon o varstvu potrošnikov** (wet inzake consumentenbescherming; hierna: „ZVPot”) van toepassing. [OMISSIS] Dat bij deze wet richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29) in nationaal recht is omgezet, is uitdrukkelijk vermeld in de wijziging ZVPot-C (Uradni list RS, nr. 126-6416/2007, van kracht sinds 15 januari 2008). Voor de behandeling van de zaak is het niet relevant dat de richtlijn reeds op de datum van inwerkingtreding van de ZVPot in aanmerking is genomen en in nationaal recht is omgezet, aangezien de wijziging geen van de genoemde bepalingen inzake oneerlijke bedingen heeft veranderd.

Op dat tijdstip was ook de **Zakon o potrošniških kreditih** (wet op het consumentenkrediet, Uradni list RS, nr. 70-3001/2000, van kracht van 23 augustus 2000 tot en met 6 augustus 2010; hierna: „ZPotk”) van kracht, maar daarin was uitdrukkelijk bepaald dat zij niet van toepassing was op kredietovereenkomsten die gewaarborgd worden door een hypotheek (artikel 3, lid 1, punt 3). Vervolgens is de **Zakon o potrošniških kreditih-1** (wet op het consumentenkrediet-1, Uradni list RS, nr. 59-3270/2010, van kracht van 7 augustus 2010 tot en met 2 maart 2017, „ZPotk-1”) vastgesteld, waarin daarentegen was bepaald dat deze wet ook van toepassing was op consumentenkredietovereenkomsten die gewaarborgd worden door een hypotheek. Die wet is ingetrokken bij de **Zakon o potrošniških kreditih-2** (wet inzake consumentenkredieten-2, Uradni list RS nr. 77-3226/2016, van kracht sinds 3 maart 2017, hierna: „ZPotk-2”). Bij deze wet is richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen en tot wijziging van de richtlijnen 2008/48/EG en 2013/36/EU en verordening (EU) nr. 1093/2010 (PB 2014, L 60, blz. 34) in nationaal recht omgezet. Ook deze wet bepaalt dat zij niet van toepassing is op kredietovereenkomsten die vóór de inwerkingtreding ervan zijn gesloten (artikel 99, lid 4). Artikel 52 voorziet in een speciale procedure voor het beperken van het wisselkoersrisico indien de waarde van de periodieke betalingen meer dan 10 % afwijkt van de waarde die bij het sluiten van de kredietovereenkomst is overeengekomen. Deze wettelijke bepalingen zijn rechtstreeks van toepassing en dwingend; de sanctie voor niet-nakoming is nietigheid (artikel 5, lid 2, en artikel 27).

- 8 De algemene materiële regeling die ook op contractuele betrekkingen van toepassing is, is de Obligacijski zakonik (wetboek inzake verbintenissen, Uradni list RS, nr. 83-4287/2001, van kracht sinds 1 januari 2002, hierna: „OZ”). Voor financiële verplichtingen geldt volgens deze wet in de regel het beginsel van monetair nominalisme (artikel 371), maar het wisselkoersbeding behoort tot de toegestane uitzonderingen (artikel 372, lid 1). Tot de grondbeginselen behoren het beginsel van correctheid en eerlijkheid (artikel 5) en het beginsel van gelijke waarde van de prestaties (artikel 8). Met de inwerkingtreding van de OZ (1 januari 2002) is de **Zakon o obligacijskih razmerjih** (wet op de contractuele verplichtingen) niet langer van toepassing, met uitzondering van (onder andere) de

artikelen 1065 tot en met 1068, waarin de kredietovereenkomst is geregeld. Deze bepalingen zijn dus nog steeds van kracht.

- 9 Artikel 2 van de grondwet van de Republiek Slovenië bepaalt: „Slovenië is een sociale staat en een rechtsstaat.” Volgens de constitutionele doctrine behoort ook het evenredigheidsbeginsel⁵ tot de formele beginselen van de rechtsstaat; artikel 14 bepaalt dat iedereen gelijk is voor de wet; artikel 22 bepaalt dat iedereen gelijke bescherming van zijn rechten geniet; artikel 33 regelt het recht op privé-eigendom en op erfopvolging, en artikel 67, lid 1, regelt de voorwaarden voor het verwerven van eigendom.

Transparantie van het contractuele beding

- 10 In Slovenië is bij de omzetting van richtlijn 93/13/EEG in nationaal recht artikel 4, lid 2, daarvan op afwijkende wijze omgezet. In de richtlijn zijn de criteria voor transparantie van contractuele bedingen vastgesteld in artikel 5, en deze criteria gelden ook voor de in artikel 4, lid 2, bedoelde transparantie. Deze bepaling is echter niet omgezet in Sloveens recht, zodat het oneerlijke karakter kan worden beoordeeld met betrekking tot elk contractueel beding en los van de vraag of aan het transparantievereiste is voldaan, dus ook in het geval waarin de bank volledig aan haar informatieplicht volledig heeft voldaan.⁶

Artikel 3, lid 1, van de richtlijn

- 11 Artikel 3, lid 1, van de richtlijn bepaalt: „Een beding in een overeenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, wordt als oneerlijk beschouwd indien het, in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort.”
- 12 Het Hof heeft in talrijke arresten verduidelijkt dat het wezenlijke criterium voor de uitlegging van **goede trouw** in de zin van artikel 3, lid 1, van de richtlijn, gelet op

⁵ Matej Avbelj, Lovro Šturm, KURS, Splošne določbe / 2. člen / Pravna država / Komentar / Obseg varovanja pravic, 2019, Splošno ustavno načelo sorazmernosti, punt 16.

⁶ Arresten van het Hof van 3 juni 2010, Caja de Ahorros, C-484/08, punten 41 en 42, en 30 april 2014, Kásler, C-26/13. „SLOVENIA - National law extends the unfairness assessment to contract terms relating to the main subject matter of the contract and to the adequacy of the price or remuneration, regardless of whether such terms are in plain, intelligible language.” („SLOVENIË | De nationale wetgeving heeft de beoordeling van het oneerlijke karakter uitgebreid naar contractuele bedingen die verband houden met het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst en de gelijkwaardigheid van de prijs en vergoeding, ongeacht of dergelijke bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd”); beschikbaar op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-NL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52019XC0927%2801%29>. Deze uitlegging is bevestigd door de Ustavno sodišče (grondwettelijk hof, Slovenië) in zijn arrest van 22 september 2025, Up-191/22, met name in punt 17 van de motivering.

de zestiende overweging daarvan, inhoudt dat moet worden beoordeeld of de **verkoper of leverancier, door op eerlijke en billijke wijze te onderhandelen met de consument, redelijkerwijs ervan kon uitgaan dat de consument een dergelijk beding zou aanvaarden indien daarover afzonderlijk was onderhandeld.** Het beoordelingscriterium is objectief.⁷

- 13 Het Hof benadrukt dat de belangrijkste materiële criteria om te bepalen of er sprake is van een **aanzienlijke verstoring van het evenwicht** worden gevormd door de regels van het nationale recht en de overeenkomst tussen de partijen (vergelijkend onderzoek), en dat de vraag of een mogelijke „aanzienlijke verstoring van het evenwicht” heeft plaatsgevonden niet wordt beantwoord op basis van louter een kwantitatieve financiële beoordeling die berust op een vergelijking tussen het totale bedrag van de transactie waarop de overeenkomst betrekking heeft en de kosten die overeenkomstig dat beding voor rekening komen van de consument, aangezien daarvan reeds sprake kan zijn indien de rechtspositie waarin de consument als partij bij de betrokken overeenkomst krachtens de toepasselijke nationale bepalingen verkeert, in voldoende ernstige mate wordt aangetast.⁸
- 14 In de Republiek Slovenië is artikel 3, lid 1, van de richtlijn op afwijkende wijze in de ZVPot omgezet, in die zin dat het geen cumulatieve, maar alternatieve vereisten zijn (artikel 24, lid 1, ZVPot). Juist over dit vraagstuk heeft de verwijzende rechter op 8 juni 2021 reeds een prejudiciële vraag gesteld, met betrekking waartoe het Hof op 13 oktober 2022 arrest C-405/21 heeft gewezen.

Motivering van de verwijzende rechter

- 15 In de onderhavige zaak, en in alle andere zaken, beoordelen de rechters de aanzienlijke verstoring van het evenwicht uitsluitend op grond van het criterium van het Hof, **dat zich niet beperkt tot een kwantitatieve financiële beoordeling, maar veeleer betrekking heeft op de vraag of een onbeperkt wisselkoersrisico wordt afgewenteld op de consument:** „Een aanzienlijke verstoring van het evenwicht kan namelijk reeds resulteren **uit het feit dat de rechtspositie [...] in voldoende ernstige mate wordt aangetast [...]**”.
- 16 De verwijzende rechter heeft reeds opgemerkt dat de OZ, een algemene wet, de toepassing van het wisselkoersbeding toelaat. **De algemene regeling bevat geen specifieke regels die het wisselkoersrisico beperken. In beide overeenkomsten zijn de partijen dienaangaande niets overeengekomen.** De beperking van het wisselkoersrisico is dus overgelaten aan de uitlegging van de in de OZ neergelegde grondbeginselen die daartoe aanwijzingen bevatten, waaronder de reeds genoemde beginselen van correctheid en eerlijkheid en van

⁷ Bijvoorbeeld: arrest van het Hof van 3 oktober 2019, Kiss, C-621/17.

⁸ Zie bijvoorbeeld, arrest van het Hof van 27 januari 2021, Dexia Nederland, C-229/19 en C-289/19.

gelijkwaardigheid van de prestaties, waarvan de essentie is dat de belangen van beide contractpartijen op evenwichtige wijze moeten worden beschermd. De betrokken bepalingen zijn echter niet van toepassing, aangezien de rechters geen inhoudelijk vergelijkbare zaken hebben behandeld waarin alleen die nationale bepalingen van toepassing waren. De verwijzende rechter heeft reeds verwezen naar de huidige ZPotK-2. Daarbij zijn de richtlijnen, waaronder richtlijn 2014/17/EU, die ook tot doel heeft het wisselkoersrisico te beperken, in nationaal recht omgezet (zie overweging 30). Zoals vermeld heeft de Sloveense wetgever deze grens reeds vastgesteld op 10 % (artikel 52). Schending van (onder andere) deze bepaling wordt bestraft met nietigheid (artikel 5, lid 2) en de bepalingen van die wet zijn rechtstreeks van toepassing (artikel 27, lid 2). Deze bepaling is echter *ratione temporis* niet van toepassing op situaties als in het onderhavige geding. De wetgever heeft namelijk bepaald dat de wet in werking treedt op 2 maart 2017 en, in de overgangsbepalingen, dat zij niet van toepassing is op kredietovereenkomsten die vóór de datum van inwerkingtreding van de wet zijn gesloten (artikel 99, lid 4). **Hoe dan ook, de beperking van het wisselkoersrisico geldt in alle gevallen vanaf 2 maart 2017. De verwijzende rechter heeft overigens juist over de vraag of de voornoemde bepaling ook van toepassing is op contractuele betrekkingen die dateren van vóór de inwerkingtreding van de wet, een procedure ingesteld bij de Ustavno sodišče.**

Voor de uitlegging van de criteria gaat de verwijzende rechter dus uit van de geldende regeling en **van de veronderstelling dat er in het nationale recht, in de omstandigheden van de onderhavige zaak, geen aanvullende bepaling bestaat die het wisselkoersrisico beperkt. Consumenten bevinden zich dus in dezelfde situatie als alle andere kredietnemers.**

Kwantitatieve financiële beoordeling

- 17 De verwijzende rechter is bekend met de uitleggingen van het Hof, dat in meerdere zaken de vereisten van goede trouw en aanzienlijke verstoring van het evenwicht heeft onderzocht.⁹ Al deze zaken hebben echter gemeen dat de vereisten van goede trouw en aanzienlijke verstoring van het evenwicht cumulatief in het nationale recht van de lidstaten zijn opgenomen. In de Republiek Slovenië is de situatie anders, aangezien het daar alternatieve vereisten zijn.

Wat alle door de nationale rechters onderzochte zaken gemeen hebben¹⁰, is dat het wisselkoersrisico (verhouding tussen CHF en EUR) en het renterisico (LIBOR die

⁹ Arresten van het Hof van 14 maart 2013, Aziz, C-415/11; 3 oktober 2019, Kiss, C-621/17; 20 september 2017, Andriuc, C-186/16; 10 juni 2021, BNP Paribas, C-776/19–C-782/19; 27 januari 2021, Dexia Nederland, C-229/19 en C-289/19; 23 november 2023, Provident Polska, C-321/22, en 26 januari 2017, Banco Primus, C-421/14.

¹⁰ Volgens de statistische gegevens van de verwijzende rechter voor de maand september hebben 94 van de in totaal 263 aanhangige zaken betrekking op kredietovereenkomsten met een wisselkoersbeding.

tweemaal per jaar wordt gewijzigd) onbeperkt op de consument zijn afgewenteld, en wel op het tijdstip waarop de overeenkomst is gesloten.

- 18 De verwijzende rechter vraagt zich af of het onbeperkte wisselkoers- en renterisico, dat in de onderhavige zaak en in andere, inhoudelijk vergelijkbare zaken op de consument is afgewenteld, als zodanig (dat wil zeggen, het loutere feit dat een dergelijk contractueel beding, soms uitdrukkelijk, soms slechts impliciet, in de kredietovereenkomst is opgenomen) een toereikende grond vormt om de gehele kredietovereenkomst nietig te verklaren, dus zonder na te gaan of dit risico zich daadwerkelijk heeft verwezenlijkt in de mate die de juridische voorwaarde van „aanzienlijke verstoring van het evenwicht” vereist. **De vraag rijst of de criteria, zoals uitgelegd door het Hof, ook met betrekking tot het voornoemde contractuele beding of de gevolgen daarvan, vereisen dat een kwantitatieve financiële beoordeling wordt verricht, dan wel het loutere bestaan van een contractueel beding dat de risico's volledig op de consument afwentelt, volstaat.**

Volgens de verwijzende rechter is het antwoord relevant voor zowel de onderhavige zaak, waarin de contractuele betrekkingen zijn beëindigd, als de zaken waarin deze betrekkingen nog voortbestaan. In beide gevallen moeten dezelfde criteria voor de uitlegging van het bovengenoemde vereiste worden toegepast, maar in het eerste geval is het bewijs makkelijker te leveren indien rekening wordt gehouden met het criterium van de kwantitatieve financiële beoordeling. In de onderhavige zaak kon verzoeker bij het sluiten van de overeenkomst voor Krediet I inschatten dat hij 218 610,00 CHF (300 x 728,70 CHF) of 137 934,00 EUR (300 x 459,78 EUR) aan de bank zou moeten terugbetalen, terwijl hij 128 058,00 EUR terugbetaald. Bij het sluiten van de overeenkomst voor Krediet II kon verzoeker inschatten dat hij 25 212,00 EUR (120 x 210,10 EUR) aan de bank zou moeten terugbetalen, terwijl hij 31 045,02 EUR heeft terugbetaald. Met de ondertekening van het addendum zijn deze bedragen enigszins, maar niet noemenswaardig gewijzigd. Met betrekking tot Krediet II is de uitlegging dat dit krediet voldoet aan de criteria van het Hof en dat het vereiste van een aanzienlijke verstoring van het evenwicht in de zin van artikel 24, lid 1, eerste alinea, ZVPot, van toepassing is op de omstandigheden van deze overeenkomst, dan ook niet omstreden. Met betrekking tot Krediet I hangt het antwoord op de vraag of het vereiste van een aanzienlijke verstoring van het evenwicht van toepassing is op de omstandigheden van deze betrekking, daarentegen af van de uitlegging van de reeds samengevatte criteria.

- 19 Zoals gezegd was en is de toepassing van wisselkoersbedingen in het nationale recht toegestaan. Wisselkoersschommelingen (wisselkoersrisico) vormen een essentieel onderdeel van deze juridische constructie en kunnen derhalve niet als oneerlijk worden aangemerkt. Bij een dergelijke uitlegging zou het gebruik ervan namelijk moeten worden verboden. Een dergelijke uitlegging zou dan ook een afschrikkende werking hebben die ertoe zou leiden dat deze juridische constructie of dit soort bankproducten zou verdwijnen.

Het is echter oneerlijk om deze schommelingen volledig en onbeperkt op de consument af te wentelen. Om het wisselkoersbeding te kunnen blijven gebruiken, moeten de daaruit voortvloeiende risico's worden beperkt en verdeeld. De vraag hoe dat moet gebeuren, kan alleen worden beantwoord als de verwijzende rechter weet of deze uitlegging toelaatbaar is en in overeenstemming is met de uitleggingen van het Unierecht of die van het Hof. Volgens de uitlegging van de verwijzende rechter moet dus een onderscheid worden gemaakt tussen de toelaatbare toepassing van het wisselkoersbeding en het ontoelaatbare wisselkoersrisico dat daaruit voortvloeit, indien dat risico volledig en onbeperkt op de consument wordt afgewenteld en zich daadwerkelijk verwezenlijkt.

- 20 Vanwege de reeds uiteengezette omzetting van de richtlijn in nationaal recht, waarbij de vier vereisten als alternatieven zijn omgezet, rijst dezelfde vraag ook voor het vereiste van de „goede trouw”, dat in artikel 24, lid 1, punt 4, ZVPot in nationaal recht is omgezet als „beginsel van correctheid en eerlijkheid”.¹¹ Bij de uitlegging van dit vereiste door de nationale rechters is, net als in de onderhavige zaak, een schending daarvan vastgesteld. De afwenteling van het onbeperkte wisselkoersrisico op de consument is volgens de uitlegging van het reeds genoemde objectieve beoordelingscriterium altijd dezelfde: redelijkerwijs kan er niet van worden uitgegaan dat de consument dat onbeperkte risico zou hebben aanvaard indien hij daarover afzonderlijk had onderhandeld. De verwijzende rechter heeft reeds verduidelijkt dat het in het nationale recht niet relevant is of de bank al dan niet aan haar informatieplicht heeft voldaan: in beide gevallen kan de consument verzoeken te beoordelen of het contractuele beding oneerlijk is.
- 21 De gemeenschappelijke noemer van „goede trouw” en „aanzienlijke verstoring van het evenwicht” in alle door de nationale rechters onderzochte gevallen is dat **een contractueel beding waarbij het wisselkoersrisico (en het renterisico) volledig en onbeperkt op de consument wordt afgewenteld, oneerlijk is, ongeacht of dit risico zich heeft verwezenlijkt**. Aangezien het om alternatieve criteria gaat zou het irrelevant moeten zijn of dat contractuele beding uitsluitend onderworpen is aan de voorwaarde van:

- goede trouw – ongeacht of al dan niet aan de informatieplicht is voldaan, luidt het antwoord, rekening houdend met het criterium van goede trouw,

¹¹ De Sloveense wetgever heeft het vereiste van „goede trouw” (good faith) in de ZVPot omgezet als „beginsel van correctheid en eerlijkheid”. Dit materieelrechtelijke vereiste wordt in het nationale recht echter anders en aanzienlijk ruimer uitgelegd ten opzichte van de zelfstandige en uniforme uitlegging van het Hof. Het beginsel van correctheid en eerlijkheid is aanzienlijk ruimer, aangezien het de gehele duur van de contractuele betrekking bestrijkt. De wijze waarop dat beginsel wordt toegepast varieert van de rechtstreekse werking ervan als rechtsbron, als argument bij de toepassing van het recht en bij de keuze van de juiste rechtsregel om in een concrete zaak de inhoud ervan te bepalen (beoordelingscriterium voor de uitlegging). Het beginsel herinnert eraan dat rechtsregels grenzen stellen aan de bescherming van de eigen belangen en dat daarom ook rekening moet worden gehouden met de belangen van de andere partij. Ondanks de tegenstrijdige belangen moeten de partijen elkaar gedurende de gehele looptijd van de contractuele betrekking, dus in alle fasen, met inbegrip van de uitvoeringsfase, eerlijk behandelen.

altijd hetzelfde: **geen enkele redelijke consument zou ermee instemmen om het wisselkoersrisico onbeperkt en volledig op zich te nemen indien hij de mogelijkheid had om daarover te onderhandelen; of**

- aanzienlijke verstoring van het evenwicht – indien de uitlegging wordt aanvaard dat **het loutere bestaan van een dergelijk beding – los van de kwantitatieve financiële beoordeling en ongeacht of dit risico zich voor de consument heeft verwezenlijkt – volstaat.**

Volgens het nationale recht leiden alle vier de gevallen van oneerlijke contractuele bedingen (en ook de gevallen die in artikel 24 ZVPot vervolgens als voorbeeld zijn genoemd) tot nietigheid. Zoals gezegd zou volgens de Sloveense nationale regeling alleen de beoordeling op basis van de criteria van goede trouw reeds volstaan om vast te stellen dat alle kredietovereenkomsten met een wisselkoersbeding oneerlijk zijn, ongeacht of het wisselkoersrisico zich heeft verwezenlijkt.¹² **Hierboven is reeds uiteengezet dat het in dit verband niet relevant is of aan de informatieplicht is voldaan, aangezien dat geen voorwaarde is voor het oneerlijk karakter van het contractuele beding.**

- 22 Zoals gezegd heeft het Hof de verwijzende rechter in zaak C-405/21 reeds geantwoord dat de vaststelling van een aanzienlijke verstoring van het evenwicht volstaat om een contractueel beding oneerlijk te verklaren en dat het niet nodig is na te gaan of ook aan het vereiste van goede trouw is voldaan. Aangezien de vraag van de verwijzende rechter is geherformuleerd en thans de uitlegging prevaleert dat alle vier de vereisten van artikel 24, lid 1, ZVPot alternatieve vereisten zijn, **rijst de vraag of ook het omgekeerde geldt, dat wil zeggen, of het om een contractueel beding oneerlijk te verklaren volstaat dat het vereiste van goede trouw op dat geding van toepassing is.**
- 23 Daarom heeft de verwijzende rechter ook een uitlegging van het arrest van het Hof in zaak C-405/21 nodig. Volgens de criteria van het Hof zou **het antwoord op de vraag of de verkoper of de leverancier, indien hij de consument eerlijk en correct behandelde, redelijkerwijs ervan kon uitgaan dat de consument het betrokken beding (wisselkoersrisico onbeperkt voor zijn rekening) zou aanvaarden indien daarover afzonderlijk was onderhandeld**, namelijk altijd ontkennend zijn. De verwijzende rechter gaat er dus van uit dat het Hof zich hiervan bewust was toen het de vraag van de verwijzende rechter heeft geherformuleerd en op de vraag of er sprake is van een aanzienlijke verstoring van

¹² Na het voornoemde arrest van het Hof [...] overheerst in de nationale rechtspraak de opvatting, vooral onder invloed van de uitlegging van de Vrhovno sodišče (hoogste rechterlijke instantie, hierna: „VSRS”), dat schending van de informatieplicht ertoe leidt dat het contractuele beding in strijd is met de goede trouw en bijgevolg de gehele overeenkomst nietig is. Leidend is arrest II Ips 8/2022 van 19 april 2023, dat is gebaseerd op de uitlegging dat **de informatieplicht is vervat in alle vier de alternatieve materiele voorwaarden van artikel 24, lid 1, ZVpot**. Ook in recentere rechtspraak wordt dit standpunt benadrukt (VSRS II Ips 39/2024 van 19 februari 2025; VSRS II Ips 24/2025 van 18 juni 2025). De Ustavno sodišče is echter een andere mening toegedaan [...] in het reeds genoemde Up-191/22 van 22 september 2025 (punt 17).

het evenwicht of goede trouw, het voornoemde antwoord heeft gegeven – aanzienlijke verstoring van het evenwicht „**zonder evenwel in een dergelijk geval het vereiste van ‚goede trouw‘ [...] te onderzoeken**”. Anders dan in het nationale recht zijn beide vereisten in de richtlijn onderling verbonden en cumulatief. De verwijzende rechter heeft reeds opgemerkt dat „goede trouw” in het nationale recht is omgezet als „beginsel van correctheid en eerlijkheid”, wat ook zou kunnen worden uitgelegd als een ruimer criterium dat vereist dat rekening wordt gehouden met de belangen en verwachtingen van beide contractpartijen. Daarom zou de loutere overdracht van het onbeperkte wisselkoersrisico aan de consument niet volstaan, maar zou moeten worden nagegaan of deze voorwaarde invloed heeft gehad op de contractuele betrekking of onevenredig nadelige gevolgen heeft gehad voor de consument. **Uit de tot dusver in de rechtspraak gegeven uitleggingen blijkt echter op dat goede trouw wordt gebruikt als synoniem van correctheid en eerlijkheid.**

24 De verwijzende rechter heeft derhalve ook een antwoord met betrekking tot het bovengenoemde arrest nodig. Indien dat arrest aldus moet worden begrepen dat de uitlegging van het criterium van de objectieve goede trouw, zoals uiteengezet door het Hof, volstaat om een onbeperkt wisselkoersrisico als een oneerlijk contractueel beding aan te merken, louter omdat het expliciet of impliciet in de overeenkomst is opgenomen en een dergelijk beding in het Sloveense recht als een alternatieve en autonome voorwaarde is vastgesteld, **dan zijn niet alleen de betrokken overeenkomst, maar alle overeenkomsten in de Republiek Slovenië die een wisselkoersbeding bevatten en niets bepalen over de beperking ervan** (gesloten vóór 2 maart 2017, de datum van inwerkingtreding van de ZPotK-2), **oneerlijk en nietig** (aangezien deze sanctie in het nationale recht is vastgesteld).

25 De verwijzende rechter wenst te vernemen:

1. Moeten artikel 3, lid 1, van de richtlijn en de uitlegging van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende de voorwaarden van een „aanzienlijke verstoring van het evenwicht” in een contractueel beding dat het wisselkoers- en renterisico volledig en zonder beperking op de consument afwentelt, aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een rechterlijke uitlegging van het nationale recht volgens welke een dergelijk beding niet oneerlijk wordt verklaard indien dit risico zich niet in die zin heeft verwezenlijkt dat de consument de bank een totaalbedrag moet terugbetalen dat hoger is dan het bedrag dat hij bij het sluiten van de overeenkomst, op grond van de gegevens die hem op dat moment bekend waren, had kunnen verwachten en berekenen?

2. Moeten artikel 3, lid 1, van de richtlijn en het arrest het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak C-405/21 aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling op grond waarvan een contractueel beding dat het wisselkoers- en renterisico volledig en zonder beperking op de consument afwentelt, uitsluitend op basis van de door het Hof Justitie van de Europese Unie geformuleerde criteria ter invulling van het vereiste van „goede trouw” als oneerlijk wordt aangemerkt?

- 26 Indien de uitlegging wordt aanvaard dat, gelet op de geldende regeling in de Republiek Slovenië [...], een aanzienlijke verstoring van het evenwicht overeenkomstig de criteria van het Hof moet worden beoordeeld aan de hand van aan de hand van het criterium van de kwantitatieve beoordeling, dan kunnen die overeenkomsten in stand blijven waarbij het door consumenten bij het sluiten van de overeenkomst verwachte en eenvoudig te berekenen bedrag dat zij zouden moeten terugbetalen (aantal termijnen x aantal maanden) niet is behaald en binnen de grenzen van die verwachtingen is gebleven, en het niveau van „aanzienlijk” dus niet is bereikt. Deze rechtsregel biedt de rechter de mogelijkheid om die grens in elk afzonderlijk geval te bepalen. Volgens de verwijzende rechter kan met een dergelijke uitlegging tevens een evenwicht worden gevonden tussen de doelstellingen van doeltreffendheid, afschrikkende werking en evenredigheid, die als Unierechtelijke beginselen ook beoordelingscriteria vormen voor uitlegging door de nationale rechters, welke beginselen overigens ook beginselen van nationaal recht zijn. Wegens de herformulering van de prejudiciële vraag en het antwoord van het Hof in zaak C-405/21 wenst de verwijzende rechter voorts te vernemen of het bestaan van het vereiste van „goede trouw” volstaat om een contractueel beding als oneerlijk te kunnen beschouwen. Zoals gezegd zijn deze twee vereisten (en nog twee andere vereisten) in het nationale recht immers alternatieve vereisten en wellicht heeft het Hof in het voornoemde arrest juist daarom geoordeeld zoals het heeft gedaan.
- 27 De verwijzende rechter heeft de behandeling van de zaak vervolgens geschorst en krachtens artikel 267, eerste alinea, derde zin, onder a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de in het dictum van deze beslissing gestelde vraag aan het Hof voorgelegd (punt I van het dictum).
- 28 [OMISSIS]

Maribor, 18 november 2025

[OMISSIS]